



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

38. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Arguelles, in causa
Boven. Abbatiae. Lunae 3. Iulii 1645.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

7. S. con ogni pronitezza, che quella si spiederà, & il trauallo, & sollicitudine di V. S. si spedisca. Huiusmodi enim verba sufficiunt, vt dicatur satisfactum Reformationi, vt in his terminis dixit Rot. in Rom. Salarij 18. Febr. 1622. coram bo. me. Pironano, & in Supplicata Romana Salarij coram R. Card. Lancell. relata in decisionibus supra citatis. Hanc autē quantitatem taxarunt Domini ad supradictam summam scilicet centum quinquaginta ad minus quolibet anno attentis non solum labore & industria Viarij, sed etiam qualitate constitutis, quod est Capitulum insignis & distissimū longē maiorem quantitatem constituere solitum, prout eadem Pasquera pro absentia in hac causa nedum singulis annis, sed singulis mensibus soluitur quantitas scilicet centum quinquaginta, vt deponunt testes examinati: vnde non videtur vt reclamare debeat a simili præstatione siue illam præstari velit proportionabiliter quolibet mense pro mercede, & salario, siue vnica vice quolibet anno in recognitionem, & præmium laboris ab eo præstiti.

10. Quæ dicebantur de cessione litis facta per Viariū in Curia Eminent. D. Card. Vic. Domini non habuerūt in consideratione, quia continent solum cessionē litis, nō autē renunciationē salarij, vt patet ex lectura Monitorij in fine, vbi Viarius reuerauit sibi ius petendi salariū. Vnde si quid dixit vrbanner procedendo cū Capitulo, eiusdemq; arbitrio se remittendo, non debet sibi præiudicare, cum verba humanitatis & curialia nō obligent, cum venissent, de rescript. Rot. coram R. Card. Seraph. dec. 1322. n. 2. vbi in his terminis, videlicet quod huiusmodi verba sapient potius vrbanner quādam, & modū curiale tractandi cū vrbis Nobilibus, quā quod indicat pollicitationē aliquā seruitij gratuita. Et magis in terminis Rot. in rec. dec. 238. n. 1. p. 1. Præsertim cum agatur cum Capitulo, quod liberaliter solet vnicuique, pro se laborati suam mercedem retribuere. Et ita vtraque parte, &c.

DECISIO XXXVIII.

Sacra Rotæ Romanæ. coram R. P. D. Arguello.

In causâ Boucē. Abbatia.

Luna 3. Iunii 1645.

§. 1. Abbatia S. Mariæ de Tridentino, vacas de anno 1604. per obitū Horatij Olgiatij, fuit a sanct. mem. Clemente VIII. commēdata Ioann. Angelo Spagnolo, ad cuius fauorem emanauit etiā decretū Executoris Apostolici pro immisione. Sed Capitulum Cathedralis Boucē, prætendens se laicum prætextu anterioris possessionis, vigore cuiusdā vniōnis auctoritate Apostolica de eadem Abbatia ad sui fauorem facta, appellauit, litem introduxit coram Sanctiss. D. N. tunc temporis S. Rotæ Auditore, & mādatur de manutenuendo obtinuit, ipso tamen Capitulo tantum informantē. Nuper per obitum eiusdem Ioann. Angeli eadem Abbatia iterum vacans, fuit ab eodem Sanctiss. commēdata D. Ludouico Centoflorenio, cum amplissima subrogatione gratiosa, in omni iure, & ad omne ius, quod dicto Ioanni Angelo competeat, & si non obtinuerit, competere, & competere posse etiam quoad prosecutionem litis & causæ, in eisdem statu & terminis in quibus reperitur, vt latius in literis Apost. mihi vt Executori directis: Quapropter citato coram me, eiusdem litis Iudice subrogato, Capituli Procuratore, dubitauit, an eidem Ludou. sit danda immissio: & dandā esse vnanimis Domini responderūt.

2. Ratio resolutionis fuit, quia prædicta litera Apostolica visæ fuerunt omnimodē iustificatæ, & idēq; iure merito exequenda: & ex. in c. si Capitulo, ibique gloss. in verb. exequatur, de præb. d. in 6. in c. super literis de rescript. Cassad. dec. 10. n. 8. eod. tit. Rot. dec. 506. n. 1. p. 1. dec. 628. eod. n. p. 4. & dec. 258. eod. n. p. 7. rec. & in Tullen. Priorat. 28. Iunii proxime præteriti coram me: & in illarum executionem pronisus Apostolicus est immittendus in possessionem, & quidē iudicio possessorio, ad instar l. fin. c. de edict. D. Andr. rollenā. vt docet Bald. in l. 2. n. 59. D. de seruit. & aq. arg. l. fin. c. Quor. bon. & Abb. in c. Constitutiss. l. 2. n. 1. de appell. cū alijs, per Menoch. de adipisc. remed. 6. n. 34. & per Rot. dec. 335. n. 15. coram Greg. XV. 3. Si quidem vacatio per obitum Ioann. Angeli extra Romanā Curiam, probatur ex testib. datis in summ. 3. deponētibus de publica voce & fama, quod suffi. ere dicit Bart. in l. 2. §. si dubietur. n. 2. vers. 2. habes. C. quæ admodū testam. aper. Fel. in c. f. regner. §. §. fin. n. 24. vers. vlt. dūm tangit, vt l. non cōt. Mohed. dec. 1. n. 1. de probat. Put. dec. 508. lib. 2. in cor. Rot. in Salmatin. Capella del Voto 20 Nouemb. 1598. coram cl. mem. Card. & Aphilio.

3. Si quidem vacatio per obitum Ioann. Angeli extra Romanā Curiam, probatur ex testib. datis in summ. 3. deponētibus de publica voce & fama, quod suffi. ere dicit Bart. in l. 2. §. si dubietur. n. 2. vers. 2. habes. C. quæ admodū testam. aper. Fel. in c. f. regner. §. §. fin. n. 24. vers. vlt. dūm tangit, vt l. non cōt. Mohed. dec. 1. n. 1. de probat. Put. dec. 508. lib. 2. in cor. Rot. in Salmatin. Capella del Voto 20 Nouemb. 1598. coram cl. mem. Card. & Aphilio.

4. Litis inter dictum Ioann. Angelum, & Capitulum Bonon. iustificatur ex cōmissione, de cōmissione, alioquæ in causa factis, quibus optime probari litem etiā super titulo beneficij extitisse ad effectū subrogationis gratiosæ, est doctrina Innoc. in c. cum M. Ferrariē. sub n. 9. vers. sicut autē, de cōst. Rot. dec. 6. 7. n. 8. & 9. p. 5. & dec. 187. n. 2. p. 6. rec. & fuit dictū in Messan. Archiep. 29. Aprilis 1641. & 5. Maij 1642. coram R. P. D. meo Cerro, & in eadem causâ 19. Ian. 1643. coram Reuerend. D. meo Dec.

5. Valor expressus per non excessum ducatorum auri de Camera centum quinquaginta, probatur ex testibus datis in summ. n. 7. qui licet deponentes de publica voce & fama, probat sufficienter, vt per Caputaq. dec. 277. n. 8. p. 1. Coccin. dec. 87. n. 5. & dec. 428. n. 4. vbi quod Rota contentatur semi-plena probatione. Necnon ex confessione Capituli, quod in commissione asserit, hoc beneficium non excedere decatos centum; inde enim clarior redditur iustificatio gratiæ Ludouici, quia si non excedit centum, eō minus excedet centū & quinquaginta, vt in terminis respondit Rot. coram Coccin. dec. 145. n. 1. vers. nec fati, & dec. 931. coram Burat. quas sequuta est etiam in d. Tullen. Priorat. 26. Febr. 1644. §. nec releuatur, coram Reuer. D. meo Carillo, sufficit enim quod non excessus verificetur in minimo, vt aduertit Loten. de re benef. lib. 1. c. 38. n. 53. Mantie. dec. 138. n. 2. Rot. in præalleg. Tullen. Priorat. eod. §. nec releuatur, in fin.

6. Clericatus etiam Ludouici remanet probatus ex testibus in summ. n. 6. iudem de publica voce & fama deponentibus, quos sufficere inquit Rota decis. 14. de probat. antiq. coram Greg. XV. dec. 20. n. 1. & dec. 35. n. 3. coram Reuer. D. Vrgell. dec. 406. n. 2. & alijs sepē.

7. Qualitates quoque & valor obtentorū iustificatur ex præfatis testibus, qui superabundat, cum quoad hoc fat esset qualis probatio. Argid. dec. 974. & dec. 682. Rot. in Nucerna beneficiorū 20 Octobr. 1592. coram recent. mem. Card. & amb. impress. post Garz. de benef. p. 5. c. 5. n. 64. vbi in §. Valor obtentis, restatur, quod Rot. contentari solet etiā minori, quā semi-plena probat. vt de vnicō teste, de fama cū admiculo, & quod ita fuit pluries decisum.

8. Gratia quoque Ioan. Angeli, cui Ludouicus fuit subrogatus, & omnia in ea narrata benè probantur ex processu contra Capitulum fulminato per executores Apostolicos, pro quo præsumitur, ab ea, ff. de probat. Surd. dec. 108. n. 9. Rot. dec. 293. n. 6. p. 1. rec. iuncta confessione Capituli in commissione exposita, quæ superat omne genus probationum, l. cum precum. C. de liber. caus. Et in puncto de confessione partis emanata in commissione est dec. 555. n. 9. coram Greg. XV. Caputaq. dec. 190. p. 1. Cauat. dec. 33. n. 1. Coccin. dec. 145. eodem n. cum alijs in d. Tullen. Priorat. 26. Febr. 1644. §. Primum enim, coram Reuerendiss. D. meo Garillo.

9. Nec visa fuerunt obstare vniō aut possessio Capituli. Nam cum vniō emanauerit tempore sanct. mem. Greg. XIII. nempe anno 1574. Possessio verō, sine qua non dicitur vniō effectum sortita, Garz. de benef. p. 12. c. 2. n. 281. non fuerit capta nisi anno 1605. & sic post triginta annos vniō peritus emanauit, ex quo fuit reuocata & irritata per regulas Cancellariæ reuocatorias vniōnem effectum non sortitarum, emanatas à quinque Summis Pontificibus eiusdem Gregorij XIII. successoribus vsque ad annum 1605. nempe Sixto V. Urbano VII. Gregor. XIV. Innocentia IV. & Cleme

mente VIII. vt in specie de regalis reuocatoriis emanatis à Sixto V. est decis. *Toletana Beneficij de Vallecas* 20. *Novembrii 1592. coram Gypso, & Mediolanen. dismembrationis* 16. *Novembrii 1594. coram Orano, relata per Garz. de benef. d. part. 12. c. 1. n. 284. & 285.* Ideo vnio perinde est ac si non emanasset *Cauat. dec. 403. ante n. 1. Rota dec. 360. n. 3. & dec. 27. n. 2. p. 3. rec. et.* & in fortioribus terminis, quod vnio, etiam si habeat clausulas amplissimas, & prelatiuas, & derogatorias ad futuras regulas, quod adhuc per istas subsecutas ante effectuationem censetur reuocata, fuit decisum in *Toletana Capellania*, 23. *Ianuar. 1608. coram S. D. N. Innocent. tunc Sacre Rote Auditore.*

10. Prædictamque conclusionem dicebant Domini procedere etiam, quod vnio sit facta pro augmento Diuini cultus, seu ampliacione dotis, aut menie Capitularis, quia nõ cõsetur facta ex causa necessaria, dñ Capitulum per prius etiam abque d. vnione se sustentauerat, & ideo cadit sub regulis reuocatoriis, vt pluribus relatis firmat *Add. ad Greg. XV. dec. 419. n. 6. vers. verum hoc debet intelligi. Gonz. ad regulam 8. Cancellaria, gl. 5. §. 7. n. 53. vers. Ceterum cum hodie. Rot. in supra allegatis, dec. Toletana Beneficij* 20. *Nov. 1593. coram Gypso, & Toletana Capellania* 27. *Ianuarij 1608. & 18. Iun. 1610. coram Sanctiss. D. N. & fuit dictu in Valentina subsidij* 14. *Martij 1616. coram eodem Sanctissimo, & in aliis, quas refert & sequitur Cauat. dict. decis. 403. per tot. & Add. ad Buratt. dec. 734. n. 3.*

11. Et consequenter Capitulum, quatenus nicitur dicta vnio reuocata, & titulo redacto ad non titulum, non est legitimus contradicitor ad impediendam immisionem Ludouico p̄uiso Apostolico, vt est text. in *c. si a sede de preb. in 6. Put. dec. 120. lib. 1. in correct. cum aliis per Angel. de Legi. contradic. q. 15. art. 5. n. 158. & seq. per Rot. in Elnen. Beneficij Sancti Saluatoris* 16. *Decembrii 1602. coram Penia, & Capitaq. dec. 348. n. 4. p. 2.*

12. Nec eadem vnio visa fuit validari possessione, quia immisio est debita Ludouico, non solum vt exhibenti gratiam iustificatam, *c. si Capitulo, de prebend. in 6. cum aliis in princip. Aegat.* Verum etiam vt habenti gratiosam subrogationem ad ius dicti Ioann. Angeli vitimã defuncti, *Gonz. ad reg. 8. §. 7. proom. n. 212. Gregor. dec. 570. n. 1. Seraph. dec. 1426. n. 2. Cauat. dec. 450. dec. 438. verobique n. 1. Buratt. dec. 409. eodem num. cum aliis in proposito cumulatis in Gadican. beneficio. um 11. Martij 1644. §. verum etiam subrogationis coram R. P. D. Melitio.* Et ita fuit decisum vna tantum parte informanti.

DECISIO XXXIX.

Sacre Rote Roman. coram R. P. D. Cerro.

In causa Ciuitaten. Presbyteratus.

Luna 3. Iulij 1645.

§. 1. **C**um vacante per obitum Michaëlis Angeli P̄omptæ Archipresbyteratus Ciuitaten. fuisset à Sede Apostolica de eo prouisus Antonius Vlai, & instrumentalem possessionem eiusdem accepisset, vigore m̄dati de immitendo obrẽti ab Exequutore Apostolico, ad impediendam dictæ possessionis effectum Reuerendiss. D. Episcopus Ciuitaten. & Ampurien. præ tendens Archipresbyteratum & huiusmodi fuisset Apostolica auctoritate vnium suæ mensæ, tam suo proprio nomine, quam etiam Capituli Ampurien. impetrauit commissionem super iactationibus, & mantentione mihi directam qua in actis præsentata, fuit citatus ad dicendum contra prædictus Antonius, qui ad docendum de suo bono iure produxit suã prouisionem, & instrumentum adeptæ possessionis. Quapropter ad eius instantiam dubitauit. An ipsi esset dādū de manu. Quod affirmatiuè fuit resolutu die 24. Martij præsetis anni, nõ obsta. quod Episcopus informare noluerit sub prætextu defectus m̄dati Procure.

2. In hoc statu Capitulum, & Canonici Ampurien. obtinuerunt aliã commissionem pariter mihi directam super iactationibus, & mantentione, & super nullitate d. Prouisionis Antonij, sub eodem prætextu, quod idem Archipresbyteratus fuisset ab Episcopo vnitus Capitu-

lo, & institerunt pro admissione iurũ, & articuloꝝ, quæ cum pro parte Antonij protestaretur non esse ad dictores, cõsulta à me Rota in relationibus memoratis, DD. ne propositio causæ lógus protaheretur voluerat, vt reproponerem dubium iam resolutum, quodq; tam hodie propositio, informantibus tantum Canonice, licet noua audientia principaliter esset concessa ad instantiã D. Episcopi, qui prius erat in causã, DD. Revertit in dehis eo præcipue fudameto, quod cũ hic Archipresbyteratus sit prima dignitas post Põstificalem, vt aperte deducitur ex literis Prouisionis Pauli IV in persona dicti Michaëlis Angeli præp̄ta; & S. D. N. Innoc. X. in persona Antonij, in quibus maior dignitas post Pontificalem enunciat, ibi, Archipresbyteratus prædictum qui inibi dignitas post Põstificalem maior existit. Sum. Antonij primæ positionis n. 2. & 3. cadit sub reuocatione Regule tertie, hodie quartæ, vt aduertit *Garz. de benef. p. 1. c. 1. n. 268. & 270.* quæ cum habeat decretu irritans, inficit omnẽ titulu, & possessionẽ, quantum Decretum non fuerit appositu super certo corpore Beneficij, sed per via legis generalis emanauerit dñ prout hic reuocatio est clara, & euidentis, vt optime explicando dixit *Rot. in bo. me. Coccino dec. 511. n. 3. & dec. 480. n. 3. & 5. p. 1. rec. & in Leod. Benef. 22. Maij 1643. coram R. P. D. meo Bichio.* Aded vt propterea licet possessio Capituli esset anterior (quod hucvique probatum non fuit) cum tamen ei resisteret decretum irritans, tamquam infeda, & nullius momenti haberet pro vacua, & per consequens possessio Antonij licet instrumentalis, & posterior esset mantenenibilis, vt bene aduertit *Rot. in bo. me. Coccino, & in d. Leodien. benef. & nouissime dictu fuit in Mediolanen. Cimiliarcatus* 15. *Maij præteritij coram R. P. D. meo Perringerio. vers. nõ igitur obstat.*

3. Nec obstat primò, quod etiam beneficia reuerata Episcopus vnire possit. Quia præter quod etiam in casibus in quibus reuocatio non impedit vnionem, adhuc tamen suspendit illius effectum, pro toto tempore quod durat prouisio Apostolica, vt dixit *Rot. dec. 4. n. 1. & 2. & dec. 6. de rebus Ecclesie non alienandis, in amissis.* Vbi quod vnio habeat tantum effectum cessante reuocatione. Conclusio non procedit in reuocatione perpetua qualis est illa Regule quartæ reuocantis Dignitates maiores post Pontificalem, stante enim reuocatione perpetua, Beneficia vniri non possunt, vt bene explicat *Garz. de benef. p. 1. c. 2. de vnion. n. 92. & 93.*

4. Minus obstat secundo, quod possessio huius Archipresbyteratus non fuerit ab Antonio capitulariter capta, quia cũ de iure communi dignitates non sint de Capitulo, nisi in illarũ erectione exprimatũ concessio Stalli in Choro, & vocis in Capitulo. *Ant. coram Card. Seraph. dec. n. 1. & in Gerund. Capellania* 17. *Ian. 1645. coram R. P. D. meo Bichio,* sufficit possessio adeptæ manu Exequutoris in literis Apostolicis deputati, etiam si capitulariter capta non fuit, vt aliis relatis fuit dictu in *Treuer. Archidiaconatus* 13. *Iunij 1644. coram meo in Gerund. Capellania sup. cit.* Contra hæc verò decisiones relata postremò in *Valu. Canoniar. 30. Maij 1644. coram Emin. D. Card. Coccino* loquuntur de possessione Canonice capta per Canonicos, qui soli Capitulum constituunt, *Gemin. in comandatum de preb. in 6. Abbas cap. scriptum n. 4. de elect. Card. Canal. dec. 57. n. 2. & 3.*

5. Prout etiam non releuat, quod in litteris præsentate vnionis hic Archipresbyteratus appelletur simplex beneficium, & nõ dignitas, quia præter quod subditur, quod antiquitus vocari solebat Archipresbyteratus, ibi, *Che anticamente soleua disti. Arcipresbitero di Terra noua.* Placuit DD. responsio, quod aut est vnũ & idem, & cum sit prima Dignitas, intrat clara reuocatio Regule quartæ, vt supra dictum est. Aut non est idem, vt præ tendit Capitulum, & tunc exceptio vnionis vnitus Beneficij non potest impedire mantentionem Prouisio Apostolice de altero beneficio directo. Cetera pro parte Capituli adducta non indigent responsione. Et